

I HERREN'S TJENESTE

Om
kristne
lederes
livsførsel

Sambåndet
Forlag

INNHold

Forord 07

Innledning 09

I. Kristen etikk og kristne ledere 13

- 1) Bibelen er forpliktende norm 13
- 2) Lære og liv hos forkynnere og ledere 15
- 3) Ikke snare til å godta klagemål 18
- 4) Behandling av personalsaker 19

II. Ekteskaps- og seksualetikk 24

- 1) Ekteskapet 24
- 2) Enslig stand 26
- 3) Skilsmisse 26
- 4) Gjengifte 29
- 5) Samboerforhold 32
- 6) Homofilt samliv 33
- 7) Fristelser i sjelesorgsituasjoner 35

III. Menneskeverdet 37

- 1) Abortspørsmålet 37
- 2) Rasisme 39
- 3) Omtale av andre mennesker 40

IV. Forhold i det private liv	44
1) Egen familie	44
2) Den daglige livsførsel	48
3) Forholdet til penger	50
4) Rusmiddelbruk	53
5) Forholdet til øvrigheten	54
Etterord	56

Forord

Styret i Det Vestlandske Indremisjonsforbund (DVI) mener det er behov for konkret etisk veiledning om kristne lederes livsførsel – ut fra den rettesnor Bibelen gir oss.

Et utvalg bestående av Johannes Kleppa, Arne Lie og Ingar Hjelset ble bedt om å arbeide med saken. Resultatet er foreliggende hefte. Dette har vært behandlet og fått sin tilslutning både i DVIs Rådsmøte og i styret for DVI. Slik står DVI som organisasjon bak heftets innhold.

I sitt arbeid har komiteen bygget på følgende hovedprinsipp:

- 1) All tjeneste i den kristne forsamling bygger på Guds nåde, og skal utføres etter Herrens vilje.
- 2) Kristen etikk er lik for alle mennesker, men er i Bibelen spesielt aktualisert på kristne ledere og forkynnere fordi disse representerer Guds folk. De har en spesiell veileder-, hjelpe- og forbildefunksjon.
- 3) Bibelen er absolutt norm og er bindende i den konkrete veiledning som Guds bud og formaninger

gir. På de livsområder i vår tid der Bibelen ikke gir konkret veiledning, er den prinsipielle veiledning bindende og må utmyntes av oss.

4) Det må være samsvar mellom de bibelske prinsipper og de konkrete retningslinjer vi setter opp. I noen forhold vil det være umulig å sette opp detaljerte retningslinjer på det praktiske plan. Personlige og lokale forhold må i noen tilfeller tas hensyn til. Reaksjonsmåtene på brudd med Bibelens veiledning for ledere og forkynnere er for en stor del pedagogiske virkemidler som må stå i forhold til den aktuelle situasjon.

5) Prinsipiell klarhet, moralsk fasthet og sjelesørgerisk varme må holdes sammen.

6) De aktuelle formaninger rettet til tilsynsmenn og diakoner, må overføres til verv og stillinger i dagens kristenliv. Dette krever både dristighet og varsomhet.

Styret i DVI vil rette varm takk til utvalgets medlemmer for det viktige arbeid de har utført. Vi håper den veiledning som er gitt i dette heftet, kan være til hjelp i misjonsarbeidet – til Guds ære.

Bildøy, august 1992

Styret i DVI

Innledning

Det Vestlandske Indremisjonsforbund (DVI) er forpliktet på Guds ord og den evangelisk-lutherske bekjennelse. Dette gjelder både organisasjonen og den enkelte medarbeider. Det betyr at Bibelens ord er forpliktende for ens lære og livsførsel.

DVI er først og fremst en vekkellesbevegelse. Folk må bli frelst fra synd og straff. Ved troen på Jesus blir de satt over fra Satans rike til Guds. Guds tilgivelse som er grunnet på Jesu soningsdød, frigjør den troende fra syndens skyld og makt. Dette er grunnlaget både for ens frelse og ens tjeneste. All kristen frimodighet ligger i ordet om korset.

I dette lille heftet er vi ikke i første rekke opptatt av denne siden av tjenesten, selv om dette er grunnlaget som alt hviler på. Vi vil her rette oppmerksomheten mot de retningslinjer som Guds Ord gir for dem som er kalt til leder- og forkynnertjenester i den kristne forsamling. Midt i de mange formaninger som rettes til tjenere i Guds rike, er det viktig å holde fast på at kall, frimodighet og utrustning til tjeneste ligger i evangeliet, ordet om Jesu stedfortredende død for

alle våre synder – også de som kleber ved vår tjeneste.

Dessverre viser historien eksempler på at forkynnere og ledere med sin livsførsel kommer i åpenbar konflikt med Guds ord. Dette problem har heller øket enn avtatt de siste årene, og det omfatter et bredt spekter av etiske spørsmål. Det må få konsekvenser for dem det gjelder. Organisasjonen må praktisere lære- og kirketukt etter Guds gode vilje.

Når respekten for Den Hellige Gud minker og Guds ord mister innflytelse i folket, vil lett Guds folk – inkludert forkynnere og ledere – bli dratt med. Derfor trengs et særlig våkent vakthold på dette feltet i avkristningstider. Guds ord som god og forpliktende norm må holdes oppe mot alle strømdrag i tiden som setter menneskets dømmekraft og forgodtbefinnende i sentrum.

I spørsmål av denne karakter har vi ikke primært med prinsipper å gjøre, men med mennesker. Det gjelder enkeltpersoner som har forbrutt seg mot Herrens vilje, og det gjelder deres familier og nære venner. Det gjelder også den kristne forsamlingen og ufrelste som kjenner forholdene. Derfor kreves det prinsipiell og moralsk fasthet kombinert med menneskelig og sjelesørgerisk varme og omsorg. Hoved-

saken er ikke å tvinge noen i kne, men å føre den enkelte inn i syndstilgivelse og Guds gode vilje. Når synd er begått, skjer oppreisning via erkjennelsens og tilgivelsens vei. All tjeneste i den kristne forsamling grunner seg i et liv i ordet om syndstilgivelse. Like fullt vil fall i noen tilfeller få konsekvenser for den tjenesten vedkommende står i.

I det følgende vil vi ta opp de spørsmål vi i vår tid mener er mest aktuelle på dette området. Vi har lagt vekt på å utforme så klare og greie retningslinjer som råd er. Samtidig vil det alltid forekomme grensetilfeller og spesialtilfeller – f.eks. i forbindelse med sykdom – som det er umulig å gi klare retningslinjer for. Med utgangspunkt i de retningslinjer som her er gitt, får en i de enkelte tilfeller arbeide seg fram til den konklusjon en finner mest i samsvar med Guds ord.

Bibelen framhever det som en herlig stilling og et stort privilegium å tilhøre den kristne forsamling. Vi er et kongelig presteskap, sier 1 Pet 2,9. Derfor hviler det et ekstra ansvar på de som skal representere Guds folk som forkynnere og ledere. Apostelen Paulus understreker dette ved å begrunne sine formaninger til Timoteus slik:

Dette skriver jeg til deg, enda jeg håper at jeg snart kan komme til deg. Men i fall jeg dryger, vil jeg at du skal vite hvordan en bør ferdes i Guds hus, som er den levende Guds menighet, sannhets støtte og grunnvoll.

(1 Tim 3,14-15)

I. Kristen etikk og kristne ledere

Vårt utgangspunkt er Bibelen som Guds ord. Vi ønsker å gjøre Bibelens ord gjeldende for alle områder, også for tjenesten i den kristne forsamling. Vi ønsker dessuten å følge Bibelens retningslinjer for personalbehandling når åpenbar synd er begått.

1) Bibelen er forpliktende norm

..og helt fra barndommen av kjenner du de Hellige Skrifter, som kan gjøre deg vis til frelse ved troen på Kristus Jesus. Hele Skriften er inspirert av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet, for at Guds menneske kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning.
(2 Tim 3,15–17)

Ut fra dette er Bibelen gitt oss med to hovedoppgaver:

– å gjøre oss vis til frelse ved troen på Jesus Kristus.

– å rettlede oss slik at vi kan bli dyktige til all god gjerning.

Bibelens ord er rettet til alle mennesker. Derfor er det godt for alle mennesker å ta imot Guds ord og innrette seg etter det. Den kristne har sitt liv i Ordet og har latt seg forplikte på Herrens evige vilje.

Bibelen har sin autoritet og sannhet fra den evige og sanne Gud. Den er inspirert av Den Hellige Ånd og har blitt til ved Herrens profeter og Jesu Kristi apostler. All lære og all livsførsel skal derfor i siste instans bare prøves på Bibelens ord. Vi er forpliktet på Bibelens autoritet og vi eier tillit til dens pålitelighet.

Bibelen lærer ikke en spesiell etikk for forkynnere og ledere. Kristen etikk gjelder for alle mennesker. Samtidig aktualiserer Bibelen på særlig vis den kristne etikk på personer som har fått sentrale funksjoner i den kristne forsamling. Kristen ledere fanges på en spesiell måte inn av kristen etikk fordi de har en veileder- og forbildefunksjon. Det kommer særlig tydelig til uttrykk i pastoralbrevene (1 og 2 Tim; Tit).

2) Lære og liv hos forkynnere og ledere

Den dogmatiske siden ved den forpliktelse forkynnere og ledere i en evangelisk luthersk organisasjon har, går vi ikke inn på her. Vi er opptatt med det Bibelen sier om samklang mellom lære og liv på det moralske plan.

Det er et troverdig ord: Om noen gjerne vil ha et tilsynsembete, så er det en god gjerning han har lyst til. Derfor må en tilsynsmann være uklanderlig, én kvinnes mann, edrue-
lig, sindig, verdig, gjestfri, dyktig til å lære andre, ikke drikkfeldig, ikke voldsom, men mild, ikke stridslysten eller pengekjær. Han må styre sitt hus godt og ha lydige barn med all ærbarhet. Men den som ikke vet å styre sitt eget hus, hvordan kan han ha omsorg for Guds menighet? Han må ikke være en nyomvendt, for at han ikke skal bli oppblåst og falle under djevelens dom. Han må også ha godt vitnesbyrd fra dem som er utenfor, så han ikke skal bli til spott og bli fanget i djevelens snare.

(1 Tim 3,1-7, jfr. Tit 1,6-9)

Tilsvarende er det sagt om de som har diakontjeneste (1 Tim 3,8ff). Selv om dette er sagt med direkte adresse til tilsynsmenn og diakoner, må det være rett å anvende det også på andre sentrale stillinger og tjenester i den kristne forsamling. Når vi slik skal anvende pastoralbrevenes formaninger, vil vi støte på vanskeligheter både fordi vi lever i en annen tid og fordi vi opererer med andre stillinger. Men selv om ordningsmessige forhold, stillingsbenevnelser og tjenestefunksjoner er annerledes i dag enn i den første kristne tid, er de etiske retningslinjer og forpliktelser de samme.

Vi må uavkortet holde fast på de formaninger Guds ord retter til kristne ledere. Samtidig må vi holde fast på og leve i evangeliet, ordet om forsoningen i Kristus. Det ene må ikke få oppheve eller svekke det andre, men vårt liv, vår frimodighet og vår utrustning ligger i Guds nåde. Se også etterordet.

Når vi her bruker begrepene forkynner og kristen leder, tenker vi på tilsatte forkynnere og fritidspredikanter, barne- og ungdomsarbeidere og personer som er valgt til å utøve et åndelig lederskap på lokal-, krets- og forbundsplan. De som sitter med det åndelige ansvaret for våre skoler, barnehager og institusjoner kommer inn under det samme. Vi anvender formaningene i pastoralbrevene på disse

fordi vi mener de har noe av den samme veileder-, hjelpe- og forbildefunksjon som tilsynsmenn og diakoner har ifølge pastoralbrevene.

Når Bibelen på særskilt måte adresserer Guds bud og formaninger til kristne ledere, må det ha sin grunn i at disse står i en veilederfunksjon og er forbilder. Å være leder er å være tjener (Joh 13,4-17). Ledere skal tjene forsamlingen ved å være gode forbilder (jfr. 1 Pet 5,3). Da må de leve i samsvar med Guds ord, ellers er de feil forbilde. De må signalisere rett. Mange ser på livsførselen til kristne ledere og tenker at slik de lever som er ledere, slik kan også en selv leve. Kristne lederes livsførsel vil lett legitimere andres livsførsel.

Skal en forkynner og leder være troverdig i sin etiske veiledning, må det være samsvar mellom den veiledning han gir andre og det liv han selv lever. Er det disharmoni mellom det han forkynner og det han lever, vil det undergrave hans veiledning. Frimodigheten til å forkynne bibelsk rett minker eller blir borte. Han mister også tillit og autoritet. I grove tilfeller fører det til at Guds ord blir spottet. Selv oppgjorte forhold kan virke belastende på ens tjeneste, i alle fall for en tid. Derfor skal den kristne leder ha en livsførsel som gjør at han har godt ord på seg blant dem som står utenfor (1 Tim 3,7; Tit 1,9).

3) Ikke snare til å godta klagemål

Bibelen framhever den kristne lederfunksjonen som en stor og verdifull tjeneste. Derfor skal også den kristne forsamlingen sette tjenere som har slike funksjoner, høyt. Dette gjelder særlig tilsyns- eller eldstetjenesten. Derfor hviler det særlig ansvar og forpliktelse over denne tjenesten. Av samme grunn advarer Guds ord oss mot å trakte etter å bli lærere, fordi vi da vil få dess strengere dom (Jak 3,1f). Derfor formaner apostelen oss til ikke å være for snar med å sette folk til forkynner- og lederoppgaver (1 Tim 3,6; 5,22).

Siden ledertjenesten i forsamlingen er så sentral, setter Satan inn strategiske angrep for å lamme denne tjenesten. Han frister lederne på deres svakeste punkter, særlig der de kan bruke sin tjeneste etter egne lyster og til egen vinning. Derfor må lederne være særlig våkne for dette og søke Herrens visdom og nåde til å motstå fristelsene.

Djevelen forsøker også å ramme forkynner- og ledertjenesten ved å sette ut onde rykter om de som innehar slike oppgaver. Historien er full av eksempler på dette. Også kristne kan lett bli dratt med i destruktiv ryktespredning – særlig mot forkynnere og ledere som formidler et uavkortet budskap om lov og

evangelium. Slik ryktespredning er en sikker vei til å undergrave tillit og autoritet – og med det hindre forkynnelsen av evangeliet. Derfor sier Guds ord at en ikke skal godta klagemål mot en eldste (leder) uten etter to eller tre vitner (1 Tim 5,19).

Negative rykter om forkynnere og ledere, skal en ikke bære videre hverken i forsamlingen eller utenfor, men dersom ryktene går på misforhold mellom liv og lære, må en ta det opp med de ansvarlige lederne (overordnede), slik at forholdene kan avklares – og de nødvendige konsekvenser kan trekkes.

4) Behandlingen av personalsaker

Bibelen løfter fram de kristne lederne på grunn av den tjeneste de har (1 Tess 5,12f; 1 Tim 5,17–19). Tjenesten med Guds ord må holdes høyt og forsamlingen må vernes. Samtidig må den enkeltes gudsforhold og integritet ha avgjørende vekt. Syndige forhold må ikke få ødelegge livet med Gud og tjenesten.

Med dette som utgangspunkt må en finne de beste og mest tjenlige former for personalbehandling. Som vi har pekt på, gir Bibelen oss klare signaler om hvordan vi bør tenke om og forholde oss til forkynnere og ledere, men vi finner ikke direkte utformet

retningslinjer for personalbehandling. Noen antydninger finner vi imidlertid.

Vi vil understreke bønnens betydning i denne sammenheng. Når en forkynner eller leder har forbrutt seg mot de formaninger Guds ord gir, må vedkommende og hele den situasjon som har oppstått, omslutes med forbønn. Herren kan da få komme til på en måte som løser flokene som har oppstått. I bønn kan en også søke visdom til å takle situasjonen på beste måte (Jak 1,5). Det er viktig at en på denne måte søker å løse problemene på åndelig måte, men selv om en det gjør, vil sakene ofte ha en praktisk side som må behandles korrekt og sjelesørgerisk godt.

Guds ord gir oss veiledning om hvordan vi skal opptre i forhold til en bror som har syndet. Dette kan vi langt på vei overføre til spørsmål som gjelder forkynnere og ledere.

Men om din bror synder mot deg, så gå og tal ham til rette, han og du alene. Hører han på deg, har du vunnet din bror. Men hører han ikke, så ta med deg en eller to andre, for at enhver sak skal stå fast ved to eller tre vitners utsagn. Men vil han ikke

høre på dem, da si det til menigheten.
Hører han heller ikke på menigheten,
da skal han være for deg som en
hedning og en toller!
(Matt 18,15–17, jfr. 1 Kor 5,1–13)

Anvendt på forkynnere og ledere som i sin livsførsel kommer på kollisjonskurs med Guds ord, betyr dette at de ansvarlige lederne (overordnede) tar forholdene opp med den det gjelder på tomannshånd – eventuelt etter å ha fått seg forelagt rykter om syndige forhold. Med ansvarlige ledere tenker vi i første rekke på generalsekretæren, kretssekretæren og indremisjonsformannen lokalt. Det kan også være rektor eller styrer ved den skolen/institusjonen det gjelder. Når det gjelder lokale forhold, vil det være klokt å søke råd hos ledelsen i Forbundet eller kretsen, da vil en også sikre seg en noenlunde ensartet praksis.

Erkjenner vedkommende forholdene og gjør opp med Gud og mennesker, vil saken ofte være ute av verden med dette. Gjelder det forhold med langsiktige konsekvenser må en gå videre med saken med tanke på permisjon eller ved at en trer ut av tjenesten for alltid. Erkjenner vedkommende ikke forholdene, og anklagene blir fastholdt, må forholdet tas opp i de styrende organer. Den det gjelder, må få anledning til å forklare seg og forholdene må undersøkes. Det

vil være klokt at den som det er klagemål mot, har med seg en bisitter i samtalene med sine overordnede. De ansvarlige må etter at forholdene er klarlagt, gjøre sine vedtak. I behandlingen er det viktig med fortrolighet og at taushetsplikten blir overholdt.

Ledelsen i Forbundet og/eller kretsen må vurdere om forholdene er slik at offentligheten må informeres, med tanke på at forsamlingen (menigheten) må vernes og få hjelp til å innta den rette holdning i saken. Sakens karakter vil være med å bestemme om en offentlig redgjørelse er nødvendig. Dersom den det gjelder, har offentliggjort saken, eller saken er offentlig kjent og med det bærer i seg et vitnesbyrd, kan det også være nødvendig med en offentlig redegjørelse og klargjøring av hva Guds ord sier. Når offentliggjøring er nødvendig, må en være særlig nøye med at de saklige forhold er korrekt framstilt. En må også legge vinn på å gjøre det så skånsomt som mulig. I de fleste tilfeller vil det være uaktuelt med en offentlig redegjørelse.

Istedenfor en offentlig informasjon kan en intern redegjørelse fra sentralt hold i organisasjonen til kretsene og eventuelt til foreningene, eller fra kretsen til sentralledelsen og foreningene, være mer tjenlig. Poenget er at både den som har syndet og forsaml-

ingene blir veiledet ut fra Guds ord, slik at en i størst mulig grad kan handle i samsvar med Herrens vilje.

Forholdenes karakter og vedkommendes erkjennelse av syndige forhold vil selvsagt være med å bestemme hvilke konsekvenser det må få for tjenesten. Her vil det også være av betydning om det dreier seg om enkeltstående eller permanente forhold.

II. Ekteskaps- og seksualetikk

Ekteskap og familie har en sentral plass i den enkeltes liv og er bærende elementer i samfunnet. Derfor er det avgjørende viktig at forkynnere og kristne ledere lever rett i forhold til kristen ekteskaps- og seksualetikk. Her er ikke plassen for en utførlig gjennomgang av hva Bibelen lærer om ekteskapet, familien og seksuallivet. Vi må avgrense oss til forhold som direkte berører tjenesten i den kristne forsamling, ellers viser vi til Karl Johan Hallaråker sitt hefte «I gode og onde dager».

1) Ekteskapet

Bibelen framstiller det livslange ekteskapet mellom én mann og én kvinne som den eneste rette samlivsform. Det er del av Guds gode skaperordning (1 Mos 1,26-29; 2,18-25; Matt 19,4-6; Mark 10,1-12 m.fl.). Dette er utgangspunktet for alt som har med ekteskaps-, familie- og seksualetikk å gjøre. Det må være bestemmende for og prege forkynneres og ledes liv og veiledning.

Ekteskapet skal holdes i ære og samlivet skal ikke skitnes til (Hebr 13,4). En skal vinne seg sin ekte-
make med ære (1 Tess 4,4). En skal ikke innlede et
seksuelt samliv før ekteskapet. Likevel hender det at
noen faller på dette området, og gifter seg raskt fordi
graviditet er faktum. Her vil vi presisere at ingen er
«nødt til å gifte seg». Forhastet giftermål kan føre til
et vanskelig ekteskap som ender med skilsmisse. Da
fører det ene fall med seg enda et brudd med Her-
rens vilje.

På grunn av sin forbildefunksjon er det særlig viktig
at forkynnere og ledere vinner sin ektemake med
ære. Svikter noen på disse områder, må det tas opp
og få konsekvenser for tjenesten.

Kristne ledere og forkynnere som åpenbart har levd
i et seksuelt forhold før ekteskap er inngått, må tre
ut av sin tjeneste – både av hensyn til forsamlingen
og vitnesbyrdet utad. Først når forholdet er bekjent
som synd og oppgjort med Gud og forsamlingen, er
veien tilbake til aktiv tjeneste på ny åpen. Vedkom-
mende må være ute av tjenesten til han/hun har
gjenopprettet tilliten i forsamlingen.

I flere punkter nedenfor kommer vi tilbake til for-
kynnere og ledere sitt forhold til ektefellen og egen
familie.

2) Enslig stand

Selv om ekteskapet er del av Guds gode skaperordning, betyr ikke det at alle må gifte seg for å leve et fullverdig liv. Bibelen framhever tvertimot den enslige stand som en nådegave, og en særlig mulighet til tjeneste i den kristne forsamling (1 Kor 7,7; 32–35). Den som lever i enslig stand, har sin forbildefunksjon i å leve sømmelig og rent som enslig. I en tid som er overfokusert på det seksuelle, er dette både en krevende og viktig tjeneste.

I den praktiske tilrettelegging av leder- og forkynneroppgaver, må en være oppmerksom på de fristelser som ligger på dette plan. En må unngå samarbeidsformer som utsetter noen for fristelser til å synde mot det sjette bud. Dette gjelder både for gifte og ugifte.

3) Skilsmisse

Guds ord lærer at ved ekteskap blir mann og kone ett kjød, og det Gud har bundet sammen, skal ikke mennesket skille (Matt 19,6). Skilsmisse er alltid prinsipielt mot Guds gode vilje. På tross av dette skjer skilsmisse. På grunn av menneskets harde hjerte tillater Jesus dette ved hor (Matt 19,8f). Den samme åpning gir apostelen Paulus når den ikke-

kristne ektefellen vil forlate sin kristne ektefelle.
(1 Kor 7,12-16).

Innen bibeltro teologi har det vært diskutert om det er rom for skilsmisse også i andre tilfeller (f.eks. ved vedvarende mishandling og alvorlige psykiske lidelser). Noen har åpnet for det ut fra at det vil være det minste av to onder. Vi har ikke frimodighet til å si mer enn Bibelen sier, og må utover det overlate det til den kristne samvittighet bundet av troen og Guds ord. Et alternativ til skilsmisse kan være å bo fra hverandre for en tid, eller i alvorlige tilfeller permanent.

Bibelen uttaler seg ikke direkte om tjenesten i den kristne forsamling etter en skilsmisse. Vi må derfor slutte ut fra læren om ekteskapet og den forbilde- og veiledningsfunksjon en kristen leder har. Vi vil da følge disse retningslinjer:

a) Uansett skilsmissegrunn bør en forkynner og leder tre ut av sine funksjoner mens skilsmisseprosessen (seperasjonstiden) pågår. Vedkommende bør vurdere sin stilling, og i det minste ha permisjon en tid etter skilsmissen. For forkynnere og tillitsvalgte i sentrale posisjoner bør det være en lengre permisjon, f.eks. 3 år. For ledere i mer tilbaketrukne posisjoner kan

lokale forhold tilsi kortere tid. På denne måten får en markert at skilsmisse – uansett grunn – er brudd på Guds opprinnelige vilje med ekteskapet (Matt 19,8).

I permisjonstiden bør den tilsatte og familien følges opp med sjelesørgerisk hjelp og veiledning, både med tanke på personen det gjelder og eventuell videre tjeneste.

b) Der vedkommende forkynner/leder selv er skyld i skilsmissen, må vedkommende slutte i tjenesten. Bare etter bot og oppgjør med sin synd og forpliktelse til et nytt liv, kan veien tilbake til aktiv leder-tjeneste være åpen – men også da etter permisjonstid.

c) Dersom vedkommende forkynner/leder er uskyldig i skilsmissen, kan vedkommende fortsette i tjenesten etter en permisjonstid. Dette er under forutsetning av at vedkommende i sin tjeneste ikke opptrer på en måte som vitner negativt om ekteskapet som livslang ordning.

Når det i denne sammenheng tales om skyldig og uskyldig, menes ikke at den ene er feilfri i motsetning til den andre. Med uskyldig menes at en ikke har begått ekteskapsbrudd ved hor, dvs. seksuell omgang med en annen enn ektefellen. Den skyldige

har gjort dette. Tilsvarende er det med tanke på den kristne som blir forlatt av sin ikke-kristne ektefelle.

4) Gjengifte

Ut fra Bibelens prinsipielle syn på ekteskapet som livslangt, sier Guds ord i utgangspunktet nei til gjengifte. De som har skilt seg, blir formant til å leve ugifte eller forene seg igjen (1 Kor 7,10f). Gjengifte er bare tillatt ved den ene ektefelles død. (1 Kor 7,39; Rom 7,1-3).

Innen bibeltro kretser har det i hovedsak vært to syn på om dette er absolutt eller om det finnes unntak fra denne regelen. Noen har hevdet at der Bibelen tillater skilsmisse, tillates det også gjengifte for den uskyldige part («det gammel-lutherske synet»). Andre har hevdet at Bibelen bare åpner for skilsmisse, ikke gjengifte i de aktuelle tilfellene.

(Matt 5,32; 19,9; Mark 10,11f; Luk 16,18; 1 Kor 7,10f)

Dersom en skal åpne for gjengifte for den uskyldige part, må en slutte ut fra taushet i Guds ord på dette punkt. Det har vi ikke frimodighet til. Derfor holder vi fast på et generelt nei til gjengifte, men ser at det gammel-lutherske syn kan være mulig.

Opp gjennom historien har det på tross av ulikt syn på spørsmålet om gjengifte for den uskyldige part, vært enighet om et nei til forkynnertjeneste og sentrale lederfunksjoner for den som er skilt og gifter seg opp igjen, og for den som gifter seg med en skilt. Dette har en ment fordi en ellers med sin livsførsel ville vitne mot det en i forkynnelse og veiledning skal hevde som Guds gode vilje, nemlig det livslange ekteskapet. Gjengifte etter skilsmisse er et vedvarende vitnesbyrd i strid med Guds ord. Forkynner- og ledertjeneste ville da komme i klar og vedvarende strid med ens forbildefunksjon (Rom 2,22, jfr. 1 Tim 4,12; Tit 2,7; 1 Pet 5,3). Aktualiseringen av den kristne etikk på tilsynsmenn og diakoner drar i samme retning. En tilsynsmann og en diakon skal være én kvinnes mann (1 Tim 3.2,12; Tit 1,6).

Ikke alle tjenester i den kristne forsamling har like sterk veileder- og forbildefunksjon. Pastoralbrevenes veiledning for tilsynsmenn og diakoner kan heller ikke uten videre overføres på alle tjenester i forsamlingen. Den som etter skilsmisse og gjengifte har gjort opp sin sak med Gud og mennesker, og lever i syndstilgivelsen med Guds ord som rettesnor, tilhører det alminnelige presteskap med den nådegaveutrustning Gud gir og med det kall til tjeneste

som alle kristne har. Derfor må også denne få delta aktivt i den kristne forsamling.

Med tanke på tjeneste i den kristne forsamling kan vi ikke se noen forskjell på om skilsmissen og eventuelt gjengifte har skjedd før en ble kristen. Uansett er det brudd med Guds skaperordning og det er ved syndstilgivelse en blir satt inn i den kristne forsamling.

På bakgrunn av dette vil vi hevde følgende retningslinjer:

a) Den som er skilt og gjengift eller som er gift med en fraskilt, kan ikke ha forkynnertjeneste, være barne- og ungdomsarbeider, ha ledertjeneste som utøver åndelig lederskap eller ledende diakonale tjenester i forsamlingen eller på forsamlingens vegne, f.eks. medlem av Forbundsstyret og kretsstyret, indremisjonsformann lokalt, lærer ved en kristen skole, styrer ved en kristen barnehage eller institusjon, tilsatt på forbunds-, krets- eller lokalplan o.l.

b) Den som er skilt og gjengift eller som er gift med en fraskilt og som lever i syndserkjennelse og syndstilgivelse, er et fullverdig medlem av den kristne forsamling, og kan ha mindre framtrede

lederfunksjoner, være med i sangkor og delta med vitnesbyrd. I praksis vil en her møte grensetilfeller som det ikke kan gis generelle retningslinjer for, men som må avgjøres ut fra åndelig skjønn. Det stiller store krav både til den det gjelder og til forsamlingen.

En forutsetning for aktiv tjeneste er at vedkommende ikke i vitnesbyrd eller livsførsel opptrer på en måte som ved skilsmisse og gjengifte legitimerer brudd på Guds gode vilje med ekteskapet som livslang skaperordning. Både Guds nåde og Guds tale om ekteskapet må fastholdes i forkynnelse og vitnesbyrd.

5) Samboerforhold

Samlivet mellom mann og kvinne er som skaperordning av offentlig karakter. Det ekteskapelige samliv er ikke ensidig av privat karakter. Det gjelder også ens medmenneske og samfunnet. Da Gud innstiftet ekteskapet, sa han derfor at mannen skal skilles fra sin far og sin mor og holde seg til sin kone og de skal være ett (1 Mos 2,24, jfr. Matt 19,5; Ef 5,31). Av denne grunn har det i kristne kulturer, og i de fleste andre kulturer, alltid vært en offentlig inngåelse av samlivet mellom mann og kvinne. Dette er del av ekteskapet.

Samboerskap er derfor brudd med ekteskapet og det sjette bud. Det er hor. Den som lever i samboerskap, innordner sitt liv i synd. Den som det gjør, skal ikke arve Guds rike, sier Bibelen. De har selv satt seg utenfor Guds rike (1 Joh 3,4-10; 1 Kor 6,9f; jfr. v.13-20).

På denne bakgrunn må vi hevde:

a) Personer som lever i samboerforhold kan ikke ha noen tjeneste i den kristne forsamling.

b) De kan heller ikke inneha stillinger f.eks. ved kristne institusjoner der en bare krever lojalitet, så sant stillingen innebærer en forbildesituasjon.

c) For all synd er det tilgivelse for den som erkjenner og bekjenner. For samboere innebærer dette også at de flytter fra hverandre eller gifter seg (Ord. 28,13). Da er veien åpen for et liv i tjeneste i den kristne forsamling.

6) Homofilt samliv

Mennesket ble skapt som mann og kvinne, der en skulle utfylle hverandre som skapt i Guds bilde og der en skulle være ett i ekteskapet (1 Mos 1,27; 2,18-25).

Ved syndefallet ble harmonien mellom menneskene delvis brutt og mennesket fikk legninger, dragninger og lyster i strid med Guds gode vilje som var der fra begynnelsen. Disse legninger og lyster skal mennesket kjempe mot for å leve etter Gud gode vilje. Den som kjemper med sine legninger og lyster må inkluderes i den kristne forsamling, og må få sjelesørggerisk hjelp til å seire.

Når mennesket gir etter for og lever ut de lyster og legninger som er imot Herrens vilje, vil det bli til skade for dem selv, omgivelsene og samfunnet. Synd har alltid destruktive følger.

En av disse legninger er homofili, seksuell tiltrekning mellom personer av samme kjønn. Noen kjenner også dragning mot andre seksuelle avvik. Når dette leves ut i seksuelt samliv, har det sin grunn i at mennesket har avvist kunnskapen om Gud og Gud har overgitt dem til sine lyster (Rom 1,21-28).

Homofilt samliv er derfor et liv i synd og en har satt seg utenfor Guds rike (1.Kor. 6,9f).

Med tanke på tjenesten i den kristne forsamling må vi derfor hevde:

a) En kristen som har en homofil legning, men som ikke lever ut et homoseksuelt samliv, er et fullverdig medlem av forsamlingen og kan være aktiv i ulike tjenester. Vedkommende må få praktisk og sjelesørgerisk støtte til å leve rett.

b) En som praktiserer homofilt samliv lever i strid med Guds ord. For denne gjelder tilsvarende som for samboerforhold. Se forrige avsnitt.

c) Det samme som for homofilt samliv, gjelder for andre seksuelle avvik.

7) Fristelser i sjelesorgsituasjoner

Erfaring viser at i sjelesorg kan lyster og fristelser ta overhånd. Derfor må menneskelig nærhet kombineres med nødvendig avstand. Det viser seg også at den seksuelle siden og den åndelige siden har psykologiske fellestrekk og lett kan gå følelsemessig over i hverandre. Derfor kan fristelsen til seksuelle fall være særlig stor i sjelesørgerisk sammenheng.

Bibelen formaner oss til ikke å bli dratt med når vi skal vise andre tilrette og hjelpe med å bære deres byrder.

Brødre! om også et menneske skulle bli overrumplet av en eller annen synd, da hjelp ham til rette, dere åndelige, med saktmodighets ånd. Men ta deg i vare, så ikke du også blir fristet. Bær hverandres byrder, og oppfyll på den måten Kristi lov.
(Gal 6,1f)

På denne bakgrunn formaner vi forkynnere og ledere til å ta praktiske forholdsregler i sjelesorg, slik at en ikke utsetter seg selv for unødige fristelser. Den som forkynner for andre, må se til at en selv ikke blir funnet uverdigg (1 Kor 9,27).

III. Menneskeverdet

Mennesket er skapt i Guds bilde og forsonet med Gud i Kristus. Dette gir mennesket en enestående posisjon i skaperverket. Det har uendelig verdi fra unnfangelse til den naturlige død. Dette gjelder alle mennesker, uansett kjønn, alder, rase, funksjonsdyktighet, nasjonalitet osv (1 Mos 1,26f, Gal 6,1f)

Forkynners og ledes holdning til sine medmennesker må være bestemt av dette.

Mange mennesker opplever livet vanskelig. Nøden er stor, særlig i byer, drabantbyer og tettsteder. Det legger en etisk og diakonal forpliktelse på kristne til å gå inn i nøden og gi hjelp. Dette er viktig både for å avhjelpe nød og for at vårt vitnesbyrd skal oppleves som troverdig.

1) Abortspørsmålet

Barnet i mors liv er skapt av Gud og er med i Jesu forsoningsverk. Gud kjenner fosteret – og allerede da barnet var i mors liv, ble dets livs dager fastsatt (Salme 139,13–16; Jer 1,5). Fosteret har samme

livsrett og menneskeverd som den som er født. Abort er fosterdrap. Det er synd mot Guds bud og hans skapning. Bare når liv står mot liv, kan abort forsvares.

Forkynnere og ledere skal i ord og gjerning medvirke til at barnet i mors liv blir vernet, båret fram og får den omsorg i livet som er etter Herrens vilje. Derfor må også den gravide vernes om og få hjelp.

Svikter vi det mest hjelpeløse menneskeliv, fosteret, vil det få konsekvenser for vår holdning også til mennesket etter fødselen – både med tanke på alder, funksjonshemming og rase. Derfor må vi verne om fosteret – og vår holdning til fosteret – både av hensyn til det ufødte og det fødte mennesket.

Forkynnere og ledere kan derfor ikke benytte seg av abort i sin egen familie eller tilråde abort. Unntaket fra dette er bare når liv står mot liv. Synder noen mot dette, må det gjøres opp i syndsbejelse og tilgivelse. Skjer ikke dette, må vedkommende slutte i tjenesten. Bare oppgjørets vei fører tilbake til forkynner- og ledertjeneste. For å markere alvorret bør vedkommende være ute av tjenesten en tid og komme tilbake når tillitsforholdet er gjenopprettet i forsamlingen.

2) Rasisme

Gud har skapt alle mennesker. Hele menneskeheten var med i Jesu forsoningsverk. Hele verden er Guds eiendom. I sin styring av verden har Gud innesluttet alle folkeslag. I Gud er det vi alle lever, rører oss og er til. Alt har sitt mål i at folk skal bli frelst. (Apg 17,24-31)

Dette er vårt utgangspunkt for vår holdning til de ulike folkeslag. Vi skal respektere folkeslagenes egenart. Ingen har større verdi enn andre. Ingen skal bli sett ned på, tråkket på eller undertrykket. Rasisme er uttrykk for menneskeforakt og synd mot Gud.

Jødefolket har opp gjennom historien på en spesiell måte blitt utsatt for hat og forfølgelse. Jødehatet (antisemittismen) synes på ny å tilta i vår tid. Derfor formaner vi særlig til å være på vakt mot den rasisme som antisemittismen er.

For oss er rasisme særlig aktuelt med tanke på alle innvandrerne i landet vårt. Herren formante Israelfolket til å ha en rett holdning til innflytterne, ved at han minte Israel om at de selv hadde vært flyktninger og ved å minne dem om utfrielsen fra Egypten, Herrens frelse (2 Mos 22,21; 5 Mos 10,18f).

Bibelens veiledning til Israel om deres forhold til innflyttere og fremmede, er også forpliktende for vår holdning til innvandrere. Kristne ledere og forkynnere må ikke gi uttrykk for synspunkter og holdninger som er rasistiske eller som vil nøre opp om rasisme eller fremmedhat. Derfor må forkynnere og ledere heller ikke være medlemmer av organisasjoner som fremmer rasisme eller negative holdninger til mennesker av andre folkeslag. Vi skal skape positive og inkluderende holdninger til alle mennesker og møte alle med evangeliet om frelse for Jesu skyld.

3) Omtale av andre mennesker

Vårt forhold til andre mennesker viser seg ofte i vår omtale av dem. Budet om at vi ikke skal lyve, er et vern om vår neste. I forklaringen til dette budet sier Luther at vi skal ta alt opp i beste mening.

Tungen er som et lite rør som kan styre et stort skip, eller som en liten ild som setter den største skog i brann, sier Jakob. Vi klarer ikke styre vår tunge.

Med den velsigner vi Herren og Faderen, og med den forbanner vi menneskene, som er skapt etter Guds bilde. Av samme munn går det ut

velsignelse og forbannelse. Mine
brødre, det må ikke være slik!
(Jak 3,9f)

Våre ord gjør ofte mye mer skade enn vi er klar over. På den andre side kan også våre ord virke mye mer positivt enn vi tenker over.

Den kristne må være på vakt mot et uforsonlig sinn, og hatefull tale skal ikke forekomme i en kristens munn. Fall på disse områder blir i Bibelen omtalt i forlengelsen av å slå i hjel (Matt 5,21f), og den som hater sin bror, blir omtalt som morder (1 Joh 3,15).

Forkynnere og kristne ledere kommer ofte tett inn på andre mennesker. Da oppdager en ikke bare positive sider, men også negative. Fristelsen til å omtale andre negativt kan derfor bli stor. Her snubler alle. Den som ikke snubler i ord, er en fullkommen mann, sier Jakob. Det viser at vi på dette området må være særlig forsiktig. Er en ikke på vakt, kan en lett komme inn i en livsførsel der negativ omtale av andre preger ens ferd.

Bibelen advarer særlig sterkt mot baktalelse. Å baktale blir satt på linje med å drive avgudsdyrkelse og hor. Den som gjør slikt, skal ikke arve Guds rike og en skal ikke ha samkvem med en som kaller seg

bror og driver med baktalelse, sier Guds ord (1 Kor 5,11; 6,10, jfr. 2 Kor 12,20; 1 Pet 2,1). På samme vis bedømmer Bibelen ryktemakere og upålitelige (Rom 1,29–32).

Guds ord formaner den kristne til å tale sant og til ikke å fare med baktalelse og ryktespredning. Den kristne skal motvirke slikt. Guds ord formaner også den kristne til å leve slik at en ikke selv gir vår motstander anledning til baktalelse (1 Tim 5,14).

Bibelen formaner særlig dem som har en tjeneste i den kristne forsamling, til ikke å fare med baktalelse (1 Tim 3,11, Tit 2,3).

På denne bakgrunn vil vi formane forkynnere til å styre sin tunge, særlig når de bor eller er på besøk hos kristne rundt om i by og bygd. Drøsen over kaffekoppen må ikke bli baktalelse av medarbeidere eller sladder om forhold i andre bygder og hjem.

Vi vil også formane kristne ledere til å være forsik-
tige med å ta parti i konflikter som oppstår. Kristne ledere må unngå å uttale seg om konflikter og personalsaker uten at en har fått satt seg grundig inn i forholdene, ellers kan en komme i skade for å formidle rykter og baktalelse. En må legge vinn på å motvirke dette og med det virke til at det ikke

utvikler seg uforsonlig strid mellom kristne. Problemer som oppstår, må en snakke ut om før uforsonlige holdninger og splid fester seg.

IV. Forhold i det private liv

Som leder og forkynner vil en være et forbilde på godt eller vondt i alle livsforhold. Derfor er det ingen ting i ens liv som ikke angår ens tjeneste. Dette må en være seg bevisst både i tjenesten og når en skal ansette folk eller velge folk til lederoppgaver. Guds ord fokuserer i særlig grad på ens forhold til egen familie.

1) Egen familie

Alle har et forhold til familien – i det minste til sine foreldre. Budet om å hedre sine foreldre, er i første rekke rettet til voksne. En skal ære og dra omsorg for sine foreldre. Det gjelder ikke minst i deres livskveld. I vår tid er dette spesielt aktuelt.

Guds ord formaner oss særlig til å ha omsorg for ens egne. Pastoralbrevene er opptatt med dette.

Men den som ikke har omsorg for sine egne, og særlig for husets folk, han har fornektet troen og er verre enn en vantro.

(1 Tim 5,8)

Hustavlene underviser om hvordan mann og kvinne skal være overfor hverandre i ekteskapet (Ef 5,21ff; Kol 3,18ff). Lever mann og kone i samsvar med dette, vil ekteskapet utvikle seg i enhet og harmoni, og som et uttrykk for Guds gode vilje med mennesket. Det vil også hindre all undertrykkelse og mishandling – både fysisk og psykisk. Dette forutsetter også at en tar seg tid med hverandre som ektefolk og med barna – både i timer og kvalitet. Et liv etter hustavlene og med husandakten som et ankerfeste, vil motvirke skilsmisse. Det vil også være en hjelp til å leve rett i forhold til ektefelle og barn, og hindre vold og overgrep.

Lever en i strid med hustavlene, vil det hindre ens helliggjørelse og tjeneste, og det vil være til skade for ekteskapet, særlig for kvinnen. Ens bønner vil bli hindret, sier apostelen Peter (1 Pet 3,1–7, merk v.7b).

Når Bibelen taler om at den kristne lederen må ha vist at han kan styre sitt eget hus, må vi forstå det i forlengelsen av dette. En kristen leder må ha vist at han kan styre ved kjærlighet, tjenersinn, ved å være et godt forbilde og ved å ta ansvar, ikke med makt og tvang. Derfor framheves dette for en forkynner og kristen leder som er gift. Han skal være én kvinnes mann og styre familien på en måte som viser at han

er skikket til også å lede den kristne forsamling. Dette gjelder i særlig grad den som skal være tilsynsmann eller åndelig leder i forsamlingen.

Han må styre sitt hus godt og ha lydige barn med all ærbarhet. Men den som ikke vet å styre sitt eget hus, hvordan kan han ha omsorg for Guds menighet?

(1 Tim 3,4f, jfr. v.12)

Til Titus innskjerper apostelen dette med å si at en eldste må «ha troende barn som ikke har ord på seg for utskielser eller oppsetsighet» (Tit 1,6).

Dette er ord som mange vil bli anfektet av med tanke på sin tjeneste. Vi må holde fast på formaningen som ligger i dem, uten å overtolke disse bibelversene. Det er grader av lydighet, ærbarhet, utskielser og oppsetsighet. Det kreves ikke at ens barn skal være fullkomne, men det skal merkes på dem at de er oppdratt i kristen tro og etter Guds vilje.

Og dere fedre! Vekk ikke sinne hos barna deres, men oppdra dem med Herrens tukt og formaning.

(Ef 6,4)

Troen er ikke noe mennesker kan skape – heller ikke foreldrene i sine barn. Det er Den Hellige Ånds verk. Når barna vokser til, er det også slik at de etter hvert blir selvstendige og foreldrenes innflytelse minker.

Når apostelen sier at kristne ledere skal ha troende barn, ligger det nær å tolke dette som at de skal døpes og gis en kristen oppdragelse. Da vil de også være under Åndens og Ordets innflytelse, være med i den kristne forsamling og leve i sin barnetro. Deres livsførsel vil være preget av det.

Er en ikke i stand til å oppdra og veilede sine egne barn, vil en heller ikke være skikket til å forme og formane den kristne forsamling. Har en dårlig ord på seg som mann og familiefar, vil en dra med seg dette over på tjenesten i den kristne forsamling. Ens forhold til egen familie avslører ens skikkethet og viser hva forbilde en vil bli.

Ved ansettelse og valg av kristne ledere må dette tillegges vekt. Den som har fått slike tjenester, formaner vi til å være nøye med sitt forhold til ektefelle og barn. Ens familie er ikke bare et privat forhold. Det angår ens tjeneste.

2) Den daglige livsførsel

Bibelen lister opp en rekke forhold som går på det vanlige liv og ens dagligdagse oppførsel når det gjelder krav til den kristne lederen, særlig tilsynsmannen.

For en tilsynsmann må være ulastelig som Guds husholder, ikke egenrådlig, ikke bråsint, ikke drikkfeldig, ikke voldsom, ikke lysten etter ussel vinning. Han må være gjestfri, glad i det gode, sindig, rettferdig, hellig, avholdende.

(Tit 1,7f, jfr. 1 Tim 3,2f)

Forkynnere og ledere skal være forbilder på alle områder i livet og ved hele sitt liv. De må leve slik at de vinner tillit og får kontakt med folk. Slik sett skal de være ulastelige.

Skal ledere og forkynnere være gode forbilder, må de ha et bevisst forhold til den påvirkning de utsettes for, f.eks. gjennom media. Vi vil lett ta etter det vi ser og hører, ikke minst gjelder dette for vår tale. Som hor og pengegriskhet ikke må finnes blant Guds folk, skal vi heller ikke fare med stygg og urenslig tale, f.eks. vitser som er «på kanten». Guds ord sier:

...og heller ikke skamløshet og dumt snakk eller lettsindig skjemt, som er usømmelig. Tvert imot, la det heller bringes takkebønn!

(Ef 5,4)

En kristen leder må også arbeide med sitt sinne, sin aggresjon osv., slik at dette ikke tar overhånd og ødelegger for ens tjeneste. Han må øve seg i gjestfrihet, sindighet, rettferdighet osv. Dette er en del av ens helliggjørelse.

Vi vil særlig understreke at en kristen leder ikke må være egenrådlig eller opptre slik at det skaper unødig strid. – Om det er mulig, da hold fred med alle mennesker, så langt det står til dere! formaner apostelen Paulus (Rom 12,18). Da må en også legge vinn på å opptre sant og tale sant. Ens ferd må være åpen, ekte og uten hykleri.

Krangel, strid, lyst til makt og samarbeidsproblemer følger noen mennesker. Det kan ha sin grunn i manglende helliggjørelse, men det kan også springe fram av deres personlighetstype. Slike personer er ikke egnet i sentrale lederposisjoner, hverken lokalt eller sentralt. De vil virke lammende på forsamlingen og på andres tjeneste.

Ved valg av ledere bør en legg vekt på de formaningerne vi her har nevnt. Noen ganger avsløres negative personlighetstrekk først etter at vedkommende er kommet inn i en tjeneste. Nytter ikke formaning til et liv i samsvar med apostelens ord til ledere, må en ha mot til å be vedkommende slutte.

Når en har med selvsentrerte personer, maktmennsker eller kringelvorne mennesker å gjøre, må en regne med at de ikke innser situasjonen og at de ikke vil slutte. En prosess for å få dem til å slutte i sin tjeneste, vil da bli smertefull og opprivende. I noen tilfeller vil det like fullt være rett å gjennomføre en slik prosess, for at forsamlingen eller arbeidssammenhengen over tid ikke skal bli utarmet. En må legge vinn på en mest mulig skånsom personalbehandling. Jfr. avsnittet om personalbehandling.

3) Forholdet til penger

Vi vil framheve en av de generelle formaninger som blir gitt til kristne ledere: ikke pengekjær (1 Tim 3,3). Den som er pengekjær, vil ikke bare ha mer, men vedkommende er alltid misfornøyd med det en har.

Forkynnere og kristne ledere skal med sitt personlige pengeforbruk og ved sin holdning til materielle ting

være et forbilde for andre når det gjelder forvaltning av det en har fått. Her er eksemplets makt stor – og ansvaret tilsvarende.

Vi understreker også at forkynnere og andre misjonsarbeidere er sin lønn verd (1 Tim 5,17f). Misjonen må ha lønnsforhold som gjør at arbeiderne ikke må spe på med andre inntekter for å få økonomien til å gå ihop. Dette sammen med ansvarlig forvaltning fra arbeiderne sin side – kan hindre mange uheldige situasjoner.

Erfaring viser at forholdet til penger har blitt en snare til fall både for forkynnere og ledere på lokalplanet. Derfor må en legge opp til rutiner som reduserer denne fristelsen og som gjør det mulig å oppdage misbruk. Dessuten må alle ledere være seg bevisst sitt økonomiske ansvar og i sitt indre stålsette seg mot fall.

Den jevne kristne har stor tillit til forkynnere. Derfor sendes gjerne mindre og større pengegaver med en forkynner – uten noen som helst kvittering. Denne tilliten er god og må opprettholdes. Det må forkynnerne og lederne syte for ved å vise seg tilliten verdig. Så sant det er mulig, må giveren få kvittering enten av den som mottar pengene eller fra kontoret.

Foreninger og lag bør sende sine gaver direkte til misjonen.

Forkynnere bør i størst mulig grad unngå å motta personlige gaver. Også reisepenger bør en helst unngå å motta direkte. Det er best om dette skjer via lønnsoppgjøret. For fritidspredikanter som ikke får honorar eller reiseutgifter dekket via misjonen, kan det være nødvendig å motta dekning for faktiske reiseutgifter direkte.

Ved opptelling av kollekten er det klokt at det er to som teller og skriver under kvitteringen. Regnskap må føres nøye og revideres av personer som er skikket til det.

Forkynnere og ledere må unngå at deres privatøkonomi og penger som gjelder misjonsarbeidet blandes sammen. En tjeneste i misjonen må ikke brukes til personlig økonomisk vinning. En må heller ikke gjøre noe som kan skape mistanke om dette. Alt som har med økonomiske forhold å gjøre, må skje i åpne former. Dette hindrer selvsagt ikke at givere kan være anonyme.

Oppstår det rykter eller mistanker om forkynnere eller ledere sine økonomiske disposisjoner eller deres forhold til misjonens penger, må de ansvarlige ledere

straks ta dette opp med vedkommende. Jfr. avsnittet om personalbehandling.

4) Rusmiddelbruk

Bibelen uttaler seg ikke direkte om bruk av rusmiddel generelt, men misbruk blir fordømt. Drankere skal ikke arve Guds rike (1 Kor 6,10). Om den kristne lederen heter det at han ikke skal være drikkfeldig (1 Tim 3,3; Tit 1,7). Det som her er sagt om alkohol, må vi kunne overføre på andre rusmiddel, f.eks. narkotika.

Tilgjengelig kunnskap dokumenterer at alkoholbruk har store skadevirkninger for enkeltpersoner, familier og samfunnet. Mishandling, ulykker, kriminelle handlinger, sykdom, død, tapt arbeidsinnsats m.m. er resultatet av rusmiddelbruk. Alkohol er altså årsak til våre største samfunnsproblemer. Der tilgangen til rusmiddel er størst, blir også misbruket størst. Selv kontrollert bruk av alkohol, åpner for misbruk, og er ofte en dør inn til narkotikamisbruk.

I tillegg til de direkte skadevirkningene av rusmiddelbruk, har vi forvaltningsaspektet. Både penger, tid og krefter blir dårlig utnyttet der de blir brukt på rusmiddel.

Etter vårt syn forplikter nestekjærligheten forkynnere og kristne ledere til å avstå fra bruk av rusmiddel. Selv om Bibelen direkte bare advarer mot misbruk, bør vi av hensyn til vår neste og som forbilde avstå fra all bruk (Jfr. 1 Kor 8,1ff; 10,22ff). Det er den sikreste måten mot misbruk og det beste forbilde. Dette er særlig aktuelt i ungdomsmiljø.

Oppdages rusmiddelmisbruk eller rykter om det, må de ansvarlige lederne straks ta saken opp med den det gjelder. Jfr. avsnittet om personalbehandling.

Ved den dokumenterte skade for en selv, ens medmennesker og miljøet som følger med røyking, vil vi likeledes formane forkynnere og kristne ledere til ikke å røyke. Rett forvaltningen av ens midler tilsier også at en ikke bør bruke penger på tobakk.

5) Forholdet til øvrigheten

Bibelen formaner kristne til å være gode samfunnsborgere. Det innebærer m.a. at vi betaler skatt og avgifter, og er lydige mot landets lover. Vi skal underordne oss øvrigheten (Rom 13,1-7; 1 Pet 2,13-17). Det skal vi gjøre for Herrens skyld og av hensyn til vår samvittighet, sier Guds ord. Lydigheten mot øvrigheten er en del av vår lydighet mot Gud. Befaler øvrigheten oss derimot å synde, eller

vil øvrigheten hindre oss i å tjene Gud, skal vi nekte lydighet. På denne måten skal vi alltid gjøre Guds vilje (Apg 5,29).

En konsekvens av en kristen holdning til lover og regler er f.eks. at vi følger trafikkreglene. Når vi bryter fartsgrensene, setter vi dessuten lett både eget og andres liv i fare. Kristne ledere og forkynnere har her et stort ansvar for å skape rette holdninger og en ansvarlig opptreden i trafikken, ikke minst i ungdomsmiljø. Det krever at en selv innretter seg etter gjeldende regler.

Etterord

Når vi ser oss selv i forhold til de krav og formaninger som er rettet til forkynnere og kristne ledere, kan en miste frimodigheten til tjeneste. En ser seg i det speil Guds ord reiser, og ser at en kommer til kort. Jeg får komme meg ut av tjenesten i tide, tenker en kanskje.

Da skal vi huske at et kall fra Herren er ikke noe en kan flykte fra. Det står der. Det løser ikke noe problem å trekke seg unna kallet. Det beste vi kan gjøre, er å si ja til kallet og gå inn i oppgavene – selv om det er smertefullt og krevende (jfr. Jonas).

Det gjør også bare godt for vår tjeneste at vi ser oss i lys av de formaninger Guds ord gir. Da kan vi unngå feil og fall som lett vil oppstå, om vi ikke lytter til Bibelens formaninger. Ved at vi stadig må erkjenne at vi kommer til kort, vil vi bli holdt på den rette plass ved Jesu kors. Der vil den rette innstilling og holdning i og til tjenesten vokse fram. Dette er en del av den helliggjørelse som skjer i døds- og livssamfunnet med Jesus Kristus (Rom. 6).

I møte med formaningene til kristne ledere vil vi også lære den erkjennelse at det bare er ved nåde og syndstilgivelse at vi kan stå i tjenesten. Det er ved syndstilgivelse vi har frimodighet til å gå inn i tjenesten og til å bli stående i denne. Det er i selve forsoningen utrustningen til tjeneste ligger.

Å ta opp aktuelle spørsmål som gjelder brudd med den veiledning Bibelen gir forkynnere og ledere, er en vanskelig og alvorlig sak. Det kan mangle på frimodighet til å gjøre det. Det er også en personlig belastning å gå inn i slike forhold. Like fullt må det gjøres. Men ingen kan gjøre det fordi en selv er fullkommen. Nei, bare forsoningen og syndstilgivelsen kan gi frimodighet. På dette grunnlag kan vi ta opp slike saker fordi Guds ord legger det på oss.

Til sist blir vi ved alle sider ved den kristne tjenesten stående igjen med at det er syndstilgivelsen som gir frimodighet. Derfor skal vi la alle Bibelens formaninger være vår forpliktende rettesnor og så tjene ved Ordet om syndenes tilgivelse.